

Dosarul nr. 2ra-1263/2022
2-21147753-01-2ra-08092022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: A. Sandu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Pruteanu, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

ÎN C H E I E R E

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției și de Nadejda Guzun, Valentina Mînăscurtă, Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamara Gherciu, Ion Ajder, reprezentați de avocatul Gheorghe Guzun,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Guzun, Valentina Mînăscurtă, Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamara Gherciu și Ion Ajder împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Primăria Pașcani, r. Criuleni și executorul judecătoresc Nicolae Pașa cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 04 octombrie 2021, Nadejda Guzun, Valentina Mînăscurtă, Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamara Gherciu și Ion Ajder au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Primăria s. Pașcani r. Criuleni și executorul judecătoresc Nicolae Pașa cu privire la constatarea încălcării a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral, prejudiciului material, cheltuielilor de executare și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au indicat că la 13 decembrie 2012 prin hotărârea definitivă și irevocabilă a Judecătoriei Criuleni s-a admis acțiunea depusă de Nadejda Guzun, Valentina Mînăscurtă, Anatol Mînăscurtă, Mihail Dumneanu, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Leonid Hîncu, Zinaida Hîncu, Ion Ajder și Tamara Gherciu împotriva Consiliului și Primăriei com. Pașcani, r. Criuleni cu privire la contestarea actului administrativ și atribuirea cotelor de teren echivalent; s-a anulat decizia Consiliului s. Pașcani r. Criuleni nr. 9/5 din 12 octombrie 2010 „cu privire la repartizarea cotelor de teren persoanelor care la 01 ianuarie 1992 activau în Gospodăria Experimentală a Institutului de cercetări

Științifice porumb și sorg” ca ilegală; s-a obligat Primăria s. Pașcani să atribuie în proprietate privată reclamanților cote de teren echivalent din contul terenului cu suprafața de 282 de ha, în mărimea cotei de teren echivalentă stabilită pentru comuna Pașcani, r. Criuleni; s-a obligat Primăria s. Pașcani să atribuie în proprietate privată reclamanților Leonid Hîncu și Zinaida Hîncu cota de teren echivalent din contul terenului cu suprafața de 282 de ha, în mărimea de cinzeci la sută din mărimea cotei de teren echivalent, stabilită pentru comuna Pașcani, r. Criuleni.

Prin încheierea din 11 aprilie 2013 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de către Consiliul și Primăria com. Pașcani împotriva hotărârii din 13 decembrie 2012 a Judecătoriei Criuleni.

La 13 decembrie 2012 de către Judecătoria Criuleni a fost emis titlul executoriu nr. 2-303/12 iar procedura de executare a fost încredințată executorilor judecătorești Viorica Onoi, apoi lui Dumitru Braniște și Nicolae Pașa.

Au invocat că la nenumăratele solicitări ale executorilor judecătorești cât și a reclamanților de a executa hotărârea, Primăria și Consiliul com. Pașcani a refuzat cu vehemență de a o executa.

Prin decizia nr. 3.16 din 22 mai 2014 Consiliul com. Pașcani a decis: în legătură cu aceea că pe teritoriul Primăriei s. Pașcani nu a fost calculată și atribuită cota de teren echivalent, se atribuie reclamanților Nadejda Guzun, Valentina Mînăscurtă, Anatolie Mînăscurtă, Mihail Dumneanu, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Ion Ajder și Tamara Gherciu câte 0,01 ha”; se împuternicește primarul comunei Pașcani să formeze o comisie de lucru din rândul angajaților Primăriei, consilierilor și membrilor comisiei funciare care vor restabili listele potențialilor cotași, vor stabili cota de teren echivalentă și vor atribui în natură cotele stabilite pentru reclamanți”, decizie care nu a fost executată.

Au mai menționat că din cauză că nu se executa decizia Consiliului local nr. 3.16 din 22 mai 2014 s-au adresat cu un demers către Agenția Relații Funciare și Cadastru în vederea calculării mărimii cotei de teren echivalent, la care, prin scrisoarea din 03 septembrie 2014 li s-a comunicat că mărimea cotei de teren echivalent constituie 1,028 ha, iar pentru cei ce au dreptul la 50 % din cotă, constituie 0,514 ha.

La prezentarea scrisorii Agenția Relații Funciare și Cadastru din 03 septembrie 2014 către Primăria s. Pașcani aceasta la 18 noiembrie 2014 a emis o decizie prin care „amână formarea comisiei pentru acordarea cotelor de teren echivalent pentru una din următoarele ședințe după convocarea adunării generale a comunei”, ca apoi executorul judecătoresc Dumitru Braniște să primească răspunsul primarului comunei Pașcani cu nr. 02/1.38-88 din 17 august 2015 prin care l-a înștiințat că „pământul în mare parte cu o suprafață de 252,1651 de ha, este dat în arendă conform contractului de arendă a terenurilor din 24 octombrie 2010 Cooperativei agricole de producție „Ișnovăț Agro” până la 24 octombrie 2015, 15 ha sunt date în folosință SRL „Glia-Vito” și 1 ha, este dat în folosință lui Lucașenco Andrei”.

Ulterior, s-au mai adresat cu o petiție Prim-ministrului RM iar prin răspunsul vice-ministrului Justiției, Eșanu Nicolae, atât Consiliul local cât și Primăria s. Pașcani au fost avertizate despre necesitatea executării hotărârii de judecată.

În pofida somațiilor adresate în vederea executării hotărârii din 13 decembrie 2012, Consiliul și Primăria com. Pașcani la 06 august 2016 a decis: se ia act de

informare de somația nr. 097-484/15 din 04 iulie 2016; se informează executorul judecătoresc Braniște Dumitru cu decizia nr. 3.16 din 22 mai 2014.

La 23 februarie 2021 au expediat din nou în adresa primarului comunei Pașcani o scrisoare despre necesitatea executării hotărârii judecătorești din 13 decembrie 2012 iar prin scrisoarea din 24 martie 2021 au fost informați că „... prin decizia Primăriei s-a atribuit reclamanților câte 0,01 ha”.

Reclamanții au considerat că prin inacțiunile Primăriei și Consiliului local Pașcani, cât și ale executorului judecătoresc li s-a încălcat flagrant drepturile prevăzute de Constituție și art. 6 CEDO și art. 1 protocol nr. 1 al Convenției. Apelurile reclamanților cât și somațiile executorului judecătoresc de executare a hotărârii judecătorești au fost respinse în mod repetat prin diferite decizii alogice ale Consiliul și Primăriei com. Pașcani. Termenul de 9 ani de zile de inacțiune din partea autorităților statului, care sunt obligate să execute hotărârea judecătorească constituie un tratament discriminatoriu care provoacă o stare de stres continuu.

Au solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 13 decembrie 2012 a Judecătoriei Criuleni; încasarea din contul statului prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul reclamanților prejudiciul moral în mărime a câte 100 000 de lei, a prejudiciului material în sumă a câte 12 400 de lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă a câte 3 500 de lei și pentru Nadejda Guzun a cheltuielilor de 7 200 de lei achitate executorului judecătoresc.

Prin hotărârea din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial acțiunea. S-a constatat încălcarea dreptului Nadejdei Guzun, Valentinei Mînăscurtă, lui Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamarei Gherciu și lui Ion Ajder la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 13 decembrie 2012 a Judecătoriei Criuleni, prin care Primăria s. Pașcani, r. Criuleni a fost obligată să atribuie în proprietate privată cote de teren echivalent din contul terenului cu suprafața de 282 ha în mărimea cotei de teren echivalent stabilită pentru comuna Pașcani r. Criuleni. S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Nadejdei Guzun, Valentinei Mînăscurtă, lui Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamarei Gherciu și lui Ion Ajder prejudiciul moral în mărime de 20 000 de lei pentru fiecare, cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 13 decembrie 2012 a Judecătoriei Criuleni cu compensarea cheltuielilor de asistență juridică, din suma cerută de 3 500 de lei, în mărime de 1 200 de lei pentru fiecare, care sunt necesare reale și rezonabile. Cererea Nadejdei Guzun, Valentinei Mînăscurtă, lui Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamarei Gherciu și lui Ion Ajder împotriva Ministerului Justiției cu privire la compensarea prejudiciului material în mărime de 12 400 de lei pentru fiecare și pentru Nadejda Guzun a cheltuielilor de 7 200 de lei achitate executorului judecătoresc, s-a respins ca neîntemeiată.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 10 decembrie 2021, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii, solicitând casarea acesteia și emiterea unei decizii de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

La 21 decembrie 2021, avocatul Gheorghe Guzun, în interesele apelanților/reclamanți Nadejda Guzun, Valentina Mînăscurtă, Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamara Gherciu și Ion Ajder a declarat apel împotriva hotărârii, manifestându-și dezacordul cu hotărârea primei instanțe în

partea respingerii acțiunii, solicitând casarea acesteia și emiterea unei decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelurile declarate de către avocatul Gheorghe Guzun, în interesele apelanților Nadejda Guzun, Valentina Mînăscurtă, Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamara Gherciu și Ion Ajder și de către Ministerul Justiției. S-a menținut hotărârea din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Guzun, Valentina Mînăscurtă, Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamara Gherciu și Ion Ajder împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Primăria Pașcani, r. Criuleni și executorul judecătoresc Nicolae Pașa cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 70 alin. (1) Codul de executare, art. 2 alin. (1) și (2), 4 alin. (3) a Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, în coroborare cu actele cauzei, Colegiul a considerat ca întemeiată și legală hotărârea primei instanțe.

Colegiul, a mai învederat că în cadrul procedurii de executare au fost întreprinse multiple tentative de către executorii judecătorești în vederea determinării Primăriei com. Pașcani și Consiliului Pașcani, r. Criuleni să execute hotărârea din 13 decembrie 2012 a Judecătoriei Criuleni și anume să atribuie în proprietate privată reclamanților, cote de teren echivalent din contul terenului cu suprafața de 282 de ha, însă acestea nu s-au soldat cu succes, organele autorității publice invocând ca temei de neexecutare faptul că pe teritoriul Primăriei s. Pașcani nu a fost calculată și atribuită cota de teren echivalent, ceea ce împiedică executarea documentului executoriu.

Astfel, ținând cont că Primăria și Consiliul local Pașcani, r. Criuleni până la adresarea cu acțiune în instanță nu au executat hotărârea din 13 decembrie 2012 a Judecătoriei Criuleni, prin care au fost obligați să atribuie reclamanților cote de teren echivalent din contul terenului cu suprafața de 282 de ha, în mărimea cotei de teren echivalentă stabilită pentru comuna Pașcani, r. Criuleni, Colegiul a considerat întemeiată concluzia primei instanțe referitor la constatarea încălcării continue a dreptului reclamanților la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești pe o perioadă de 9 ani.

În acest sens, Colegiul a evidențiat că necesitatea executării hotărârii judecătorești rezidă și din prevederile art. 4 Cod de procedură civilă, precum și din dispozițiile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

De altfel, a menționat că prin adoptarea normelor naționale și aderarea la Convenție, statul și-a asumat obligația de a asigura respectarea acestui drept al participanților la proces, de a crea un sistem judiciar în așa fel încât să răspundă tuturor exigențelor acestor norme, inclusiv de a executa o hotărâre judecătorească într-un termen rezonabil, dincolo de dificultățile generate de diverși factori care ar putea întârzia procedurile judiciare.

În speță, Colegiul a conchis că statul este responsabil pentru întârzierile cauzate de autoritățile sale administrative, care la caz, nu au întreprins măsuri

eficiente și reale în vederea executării documentului executoriu emis în baza hotărârii din 13 decembrie 2012 a Judecătoriei Criuleni, iar omisiunile autorităților nu pot fi imputate reclamantilor/ apelanți care au manifestat o atitudine activă întru realizarea efectivă a dreptului lor, conferit prin actul judecătoresc pronunțat.

Corespunzător, o dată fiind stabilită încălcarea dreptului reclamantilor la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 13 decembrie 2012 a Judecătoriei Criuleni, acestora urma să le fie compensat și prejudiciul moral suferit.

Cu referire la pretenția reclamantilor de reparare a prejudiciului moral, prima instanță just a stabilit admiterea parțială a acestei pretenții cu încasarea sumei de 20000 de lei, pentru fiecare reclamant, or, suma de 100 000 de lei, pretinsă de fiecare reclamant este una exagerată în raport cu circumstanțele cauzei.

Colegiul reținând prevederile art. 2 alin. (3), 2 alin. (6) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, art. 2036, 2037 Cod civil, a relevat că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că, indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul CEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Respectiv, în litigiul dedus judecării, prima instanță just a stabilit că acordarea sumei de 20 000 de lei, constituie o satisfacție echitabilă a despăgubirilor și ar atinge scopul și finalitatea prevăzută de lege.

Or, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral s-a ținut cont de interesul sporit, pe care îl au reclamantii în executarea hotărârii judecătorești, al cărei beneficiari sunt, evidențiind importanța cauzei pentru reclamantii, care are ca obiect executarea unei hotărâri judecătorești privind atribuirea terenului în proprietate privată..

Prin urmare, în perioada de neexecutare a hotărârii din 13 decembrie 2012 a Judecătoriei Criuleni, reclamantii au manifestat o speranță legitimă de a fi asigurați cu cote de teren echivalente, care vizează direct dreptul său de proprietate, asigurat de stat ca fiind un drept fundamental.

Colegiul a conchis că, în condițiile speței, este incontestabil faptul că reclamantii/ apelanți au avut de suferit unele frustrări, incertitudini și neliniști în urma neexecutării documentului executoriu eliberat în baza hotărârii din 13 decembrie 2012 a Judecătoriei Criuleni, care nu a fost executată nici până în prezent.

Respectiv, contrar argumentelor Ministerului Justiției, aceste suferințe nu pot fi compensate doar prin simpla constatare a încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Cu referire la prejudiciul material solicitat de reclamantii în sumă de 12 400 de lei fiecare, cu titlu de venit ratat din cauza neprelucrării cotei de teren echivalente timp de 9 ani, Colegiul a considerat această pretenție nejustificată și lipsită de suport probator, prin urmare instanța de fond corect a dispus respingerea acesteia,

or, reclamantii nu au prezentat înscrieri justificative care ar confirma prejudiciul material pretins.

Aici, Colegiul a notat că art. 4 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, stabilește că sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Instanța de apel a mai specificat că pentru a putea da naștere răspunderii patrimoniale, prejudiciul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: să fie efectiv, să fie real și cert și să fie cauzat direct în patrimoniul reclamantului.

Prin prisma art. 19 alin. (1) Cod civil, instanța a învederat că venitul este ratat dacă ar fi fost posibil în condițiile unui comportament normal din partea autorului prejudiciului în împrejurări normale, avându-se în vedere un comportament obișnuit în cadrul participării la circuitul civil obișnuit.

Venitul ratat constituie lipsa obținerii unor foloase patrimoniale pe care partea vătămată (creditorul) le-ar fi obținut, lipsa de sporire a patrimoniului, deși acesta putea și trebuia să sporească, dacă nu ar fi fost săvârșită fapta ilicită.

Cu referire la argumentele avocatului Guzun Gheorghe în interesele apelanților/ reclamantii privind pretinsul prejudiciul de 12 400 de lei care constituie plata pentru arendă a terenurilor, Colegiul a relevat că venitul ratat nu poate fi calculat ca fiind ceva iluzoriu.

Astfel, reclamantii (creditori) trebuiau să dovedească posibilitatea obiectivă, reală și nu închipuită, a obținerii unor venituri, iar sarcina probațiunii existenței, precum și a mărimii venitului ratat, revine reclamantilor, care trebuiau să demonstreze că ar fi putut și ar fi trebuit să obțină anumite venituri.

Prin urmare, în condițiile în care reclamantii nu au făcut dovada sumelor pretinse cu titlu de venit ratat, pretenția cu privire la prejudiciul material în mărime de 12 400 de lei pentru fiecare reclamant, corect a fost respinsă de către prima instanță.

Cu referire la cerința reclamantei Guzun Nadejda privind repararea prejudiciului material în mărime de 7 200 de lei cu titlu de cheltuieli de executare, Colegiul a notat că în conformitate cu prevederile art. 36 Cod de executare, debitorii ai taxelor pentru efectuarea actelor de executare și ai spezelor procedurii de executare sunt în mod solidar creditorul și debitorul procedurii de executare, dacă legea nu prevede altfel. În cazul în care creditorul a avansat integral cheltuielile de executare, debitor al cheltuielilor devine debitorul procedurii de executare. Partea interesată poate pretinde restituirea cheltuielilor de executare avansate prin înaintarea unei cereri executorului judecătoresc și prezentarea dovezilor de achitare a cheltuielilor. Sumele ce urmează a fi încasate în calitate de cheltuieli de executare se încasează în baza unei încheieri emise de executorul judecătoresc, fără citarea părților. Încheierea este un document executoriu. În cazul în care cheltuielile nu au fost avansate, executorul judecătoresc emite o încheiere de încasare a acestora în temeiul borderoului de calcul al cheltuielilor de executare.

Prin urmare, Colegiul a reținut ca fiind întemeiată soluția instanței de fond privind respingerea pretenției Nadejdei Guzun, or, această cerință urmează a fi înaintată într-o procedură separată, nefiind obiect al acțiunii în baza Legii nr.87/2011.

Totodată, prin prisma art. 94 alin. (1), 96 Cod de procedură civilă, Colegiul a considerat că suma solicitată de 3 500 de lei, pentru fiecare reclamant, cu titlu de

cheltuieli de asistență juridică la examinarea cauzei în instanța de fond, este una exagerată, or, în acest sens urmează a fi apreciată prestația avocatului prin prisma realității, necesității și rezonabilității sumei solicitate, ținând cont de categoria litigiului și de caracterul colectiv al acțiunii.

Respectiv, instanța de apel a conchis că quantumul cheltuielilor de asistență juridică corect a fost diminuat de la suma de 3 500 de lei până la suma de 1 200 de lei, pentru fiecare reclamant, care în viziunea instanței este unul rezonabilă și proporțională, corespunzător circumstanțelor de fapt ale cauzei.

La 30 august 2022, Ministerul Justiției a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

La 16 septembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Nadejda Guzun, Valentina Mînăscuță, Anatol Mînăscuță, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamara Gherciu, Ion Ajder, reprezentăți de avocatul Gheorghe Guzun, au declarat recurs, prin care au solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 21 iunie 2022 și a expedit-o participanților la proces la 24 august 2022, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere (f.d. 238, Vol. I), astfel, recursurile declarate la data de 30 august 2022 și la 16 septembrie 2022, sunt în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 09 septembrie 2022 și 21 noiembrie 2022 instanța de recurs a comunicat intimațiilor recursurile, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Astfel, la 22 septembrie 2022, executorul judecătoresc Nicolae Pașa a depus referință, prin care și-a expus opinia asupra recursurilor.

La 27 septembrie 2022, avocatul Gheorghe Guzun, în interesele Nadejdei Guzun, Valentinei Mînăscurtă, lui Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamarei Gherciu și lui Ion Ajder a depus referință, prin care și-a expus opinia asupra recursurilor.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Ministerul Justiției și de Nadejda Guzun, Valentina Mînăscurtă, Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamara Gherciu, Ion Ajder, reprezentați de avocatul Gheorghe Guzun, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile ca inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției și de Nadejda Guzun, Valentina Mînăscurtă, Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamara Gherciu, Ion Ajder, reprezentați de avocatul Gheorghe Guzun, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de Ministerul Justiției și de Nadejda Guzun, Valentina Mînăscurtă, Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamara Gherciu, Ion Ajder, reprezentați de avocatul Gheorghe Guzun, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției și de Nadejda Guzun, Valentina Mînăscurtă, Anatol Mînăscurtă, Vasile Grati, Ion Panfilii, Haralambie Savin, Tamara Gherciu, Ion Ajder, reprezentați de avocatul Gheorghe Guzun, împotriva deciziei din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat